

Praktyczne aspekty pracy z uczniem zdolnym

**Wiesława Limont
Dominika Jastrzębska**

**Uniwersytet Mikołaja Kopernika
w Toruniu**

OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Konferencja: *Pomóżmy im rozwinąć skrzydła-czego potrzebują uczniowie o różnorodnych zdolnościach?* Warszawa, Ośrodek Rozwoju Edukacji, 24-25 października, 2011

Zdolni w szkole, czyli o zagrożeniach i możliwościach rozwojowych uczniów zdolnych.

**Poradnik dla nauczycieli,
wychowawców zarządzających oświatą.**

Redakcja:

**Wiesława Limont
Joanna Cieślikowska
Dominika Jastrzębska**

Rozdział 1

Psychologiczne i społeczne uwarunkowania rozwoju uczniów zdolnych

Freeman Joan, Losy zdolnych. Co się zdarza, kiedy zdolne dzieci dorastają

Mróz Anna, Rola wzmożonej pobudliwości emocjonalnej w przyspieszonym rozwoju osób zdolnych

Cieślikowska Joanna, Czy w polskim systemie oświaty potrzebni są pedagodzy zdolności?

Łojek-Kurzętkowska Maria, Konstrukcja podmiotu w procesie edukacyjnym

Rozdział 2

Dobre praktyki psychoedukacji i kształcenia uczniów zdolnych

Chmielińska Aleksandra, Twórczość jako źródło szczęścia. Koncepcje psychologii pozytywnej a praktyka psychoedukacji

Śliwińska Katarzyna, W stronę zdolności. Psychologia w praktyce pracy z uczniem zdolnym

Augustynowicz Małgorzata, Bugaj-Brauze Edyta, Chariasz Paweł, Kamiński Mariusz, Kmiecik Bożena, Rygielska Anna, Stańczyk Arkadiusz, Zaklikiewicz Anna, Nauczanie przez działanie, czyli dlaczego lubimy pracować metodą projektów

Deptuła Izabela, Od zabawy do dojrzałości. Kilka refleksji na temat gazety szkolnej

Rozdział 3

Zdolności twórcze uczniów jako ważny komponent rozwoju uzdolnień

Urban Klaus, K., Odpowiedzialna Kreatoligencja® jako kompetencje dla przyszłości. Podejście integralne (Responsible Createlligence® as Competence for the Future: An Integrative Approach)

Szmidt Krzysztof, J., Twórczy Zachód, twórcza Polska? Rozważania o społeczno-kulturowych uwarunkowaniach rozwoju kreatywności

Wróblewska Monika, Poziom inteligencji emocjonalnej a zdolności twórcze

Szpak Agnieszka, Zdolności twórcze uczniów dyslektycznych - diagnoza i implikacje edukacyjne

Rozdział 4

Rozwijanie potencjału uczniów uzdolnionych kierunkowo

Didkowska Bernadeta, Dlaczego kształcenie wizualne powinno być edukacją ku przyszłości?

Lasocińska Kamila, Dylematy życia codziennego osób uzdolnionych artystycznie

Kaczorowska Barbara, Projekt edukacyjno-artystyczny *Bestiariusz*, czyli jak średniowieczne księgi mogą inspirować do tworzenia w świecie rzeczywistym i wirtualnym

Frołowicz Elżbieta, Rozwój muzyczny dziecka wczesnoszkolnego i jego stymulacja

Kołodziejcki Maciej, Testy Edwina E. Gordona w identyfikacji ucznia (nie tylko) zdolnego

Makaruk Anna Róża, Repertuar oddziaływań nauczycielskich służących rozwijaniu potencjału informatycznego uczniów gimnazjum

Nauczanie przez działanie, czyli dlaczego lubimy pracować metodą projektów

Zespół Szkół Uniwersytetu Mikołaja Kopernika
Gimnazjum i Liceum Akademickie w Toruniu

**Augustynowicz Małgorzata, Bugaj-Brauze Edyta, Chariasz Paweł,
Kamiński Mariusz, Kmiecik Bożena, Rygielska Anna, Stańczyk
Arkadiusz, Zaklikiewicz Anna**

Wskazano na:

- cechy projektu edukacyjnego
- pozytywne i negatywne cechy metody projektu
- warunki ułatwiające oraz utrudniające pracę z **uczniem zdolnym**

Metoda projektu jako stała pozycja oferty dydaktycznej i wychowawczej od początku istnienia szkoły

- 1. projekty krótkoterminowe**, przedmiotowe, autorskie programy, np.
 - z chemii „Od buraka do cukru, od cebuli do DNA”
- 2. projekty długoterminowe**, interdyscyplinarne, współpraca z innymi nauczycielami, rodzicami oraz instytucjami, np.
 - z Polską Akcją Humanitarną „Szkoła Humanitarna”, „Szkoła Globalna”
 - z Collegium Medicum UMK i mediami regionalnymi w ramach cyklu „Mam haka na raka”

Przykłady projektów

I PROJEKTY ZEWNĘTRZNE – temat, problem, cele i wytyczne określa organizator, uczniowie planują, poszukują i realizują

- Edyta Bugaj - Brauze - język polski:
Dzień Pamięci o Holokauście i przeciwdziałaniu zbrodniom przeciwko ludzkości w ZS UMK Gimnazjum i Liceum Akademickim, od 2005 roku
- Mariusz Kamiński - fizyka i astronomia, Marek Sadowski - koordynator i pomysłodawca:
Konkurs robotyki znekBOT (robot księżycowy z klocków LEGO) -
Zastosowanie Nauki do Eksploracji Kosmosu,
(ZNEK) - *Polskie Towarzystwo Astronautyczne*
- Bożena Kmieciak – biologia:
Ogólnopolski program Mam haka na raka - kampania społeczna, profilaktyka nowotworowa (www.mamhakanaraka.pl)

Przykłady projektów

II PROJEKTY WEWNĘTRZNE – uczniowie określają temat, wyznaczają i realizują cele, przygotowują prezentacje

a) przedmiotowe -koordynowane przez poszczególnych nauczycieli np.

- Anna Rygielska –chemia
Co się dzieje w garach i słojach? (przemiany zachodzące wokół nas w życiu codziennym) *Chemiczne klapsy, czyli jak powstają efekty specjalne w filmie?*
- Bożena Kmiecik - biologia
Ostry dyżur u doktora House'a - metody diagnostyczne, ocena stanu zdrowia, doskonalenie umiejętności udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej

b) szerokie, interdyscyplinarne współpraca społeczności szkolnej z rodzicami i instytucjami

- Arkadiusz Stańczyk – dyrektor szkoły
Jak tworzyć tradycję i historię szkoły? Tomiki absolwentów GiLA.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

OSRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Przykłady projektów

III UCZNIOWSKE PROJEKTY OLIMPIJSKIE – autorskie propozycje uczniów inspirowane olimpijskimi i konkursowymi zadaniami, praca wspierana przez nauczycieli

- uczenie się/nauczanie metodą projektu ze strategią PBL (*Problem Based Learning*)
- pytanie wymagające od uczniów zgłębienia kluczowych dla danej dziedziny pojęć i zagadnień, np.
- **Projekt uczniowski *Jak zaprogramować radio, żeby grało to, co chcemy usłyszeć?***

Wskazówki, porady, przykłady projektów, propozycje metod, realizacja

- www.ore.edu.pl (zakładka: *Wdrożenie podstawy programowej – materiały do pobrania*)
- Mikina A., Zając B. (2006). *Jak wdrażać metodę projektów? Poradnik dla nauczycieli i uczniów gimnazjum, liceum i szkoły zawodowej*. Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls”.
- Strzemieczny J., *Jak zorganizować i prowadzić gimnazjalny projekt edukacyjny. Poradnik dla dyrektorów, szkolnych organizatorów i opiekunów projektów ORE*.
- Szymański M. S. (2000). *O metodzie projektów*. Warszawa: Wydawnictwo Akademickie „Żak”.

Projekt edukacyjno-artystyczny *Bestiariusz*, czyli jak średniowieczne księgi mogą inspirować do tworzenia w świecie rzeczywistym i wirtualnym

Barbara Kaczorowska

Konferencja: *Pomóżmy im rozwinąć skrzydła-czego potrzebują uczniowie o różnorodnych zdolnościach?* Warszawa, Ośrodek Rozwoju Edukacji, 24-25 października, 2011

Inspiracje dla projektu

Średniowieczne księgi Bestiariusze

- ilustrowane encyklopedie istot żyjących, mitycznych, zasłyszanych
- cechuje je specyficzna zawartość oraz forma wizualna i tekstowa

Cele projektu

- rozwijanie myślenia twórczego
- rozwijanie zdolności twórczych
- upowszechnianie wiedzy o kulturze
- kształtowanie umiejętności posługiwania się współczesnymi mediami i narzędziami
- zbudowanie sytuacji twórczej z wykorzystaniem treści ze sztuki dawnej

Ośrodek
Rozwoju
Edukacji

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Zadania uczestników

utworzenie wypowiedzi odwołującej się do dwóch kodów:

- **wizualnego** – wizerunek zwierzęcia o znamionach oryginalności
- **werbalnego** – oryginalny tekst odwołujący się do przedstawienia wizualnego
- **połączenie obu wypowiedzi** – wizualnej i werbalnej, uzyskanie spójnej całości o wartościach estetycznych

Przebieg warsztatu edukacyjno-artystycznego
Bestiariusz - księga dziwnych zwierząt
na 8 Festiwalu Nauki Techniki i Sztuki w Łodzi

- **uczestnicy:** studenci, młodzież i dzieci
- **materiały:** pastele, farby ekolinowe, karton szary lub kremowy o formacie A3

Etap I:

- zapoznanie z ideą i przykładami Bestiariuszy

Etap II:

- losowanie cech projektowanej postaci: pazury, płetwy, łuski, skrzydła
- zestawienie wylosowanych cech absurdalny, niemożliwy i zaskakujący sposób w celu stworzenia nowej postaci o nieoczekiwanych właściwościach
- opis – komentarz do Bestii: wygląd, anatomia, fizjologia, tryb życia– zgodnie z decyzją autora
- zakomponowanie spójnej informacji tekstowo – wizualnej

Efekt końcowy:

karty Bestiariusza zawierające ilustrację oraz tekst

Projekt edukacyjno-artystyczny *Bestiariusz* w świecie wirtualnym

- www.bestiariusz.net

zawartość:

- historia *bestiariusz*
- informacje o projekcie *e-ideariusz*
- informacje o autorce *inicjariusz*
- scenariusz zajęć *scenariusz*
- dokumentacje z warsztatów *tu zdjęciariusz*
- *zoo-sfera*- część do aktywnego, twórczego działania, w ramach zaproponowanych narzędzi interfejsu
- *subiektariusz* - kolekcjonowanie i dowolne układanie poszczególnych kart w celu stworzenia swojej książki

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA ROZWOJU

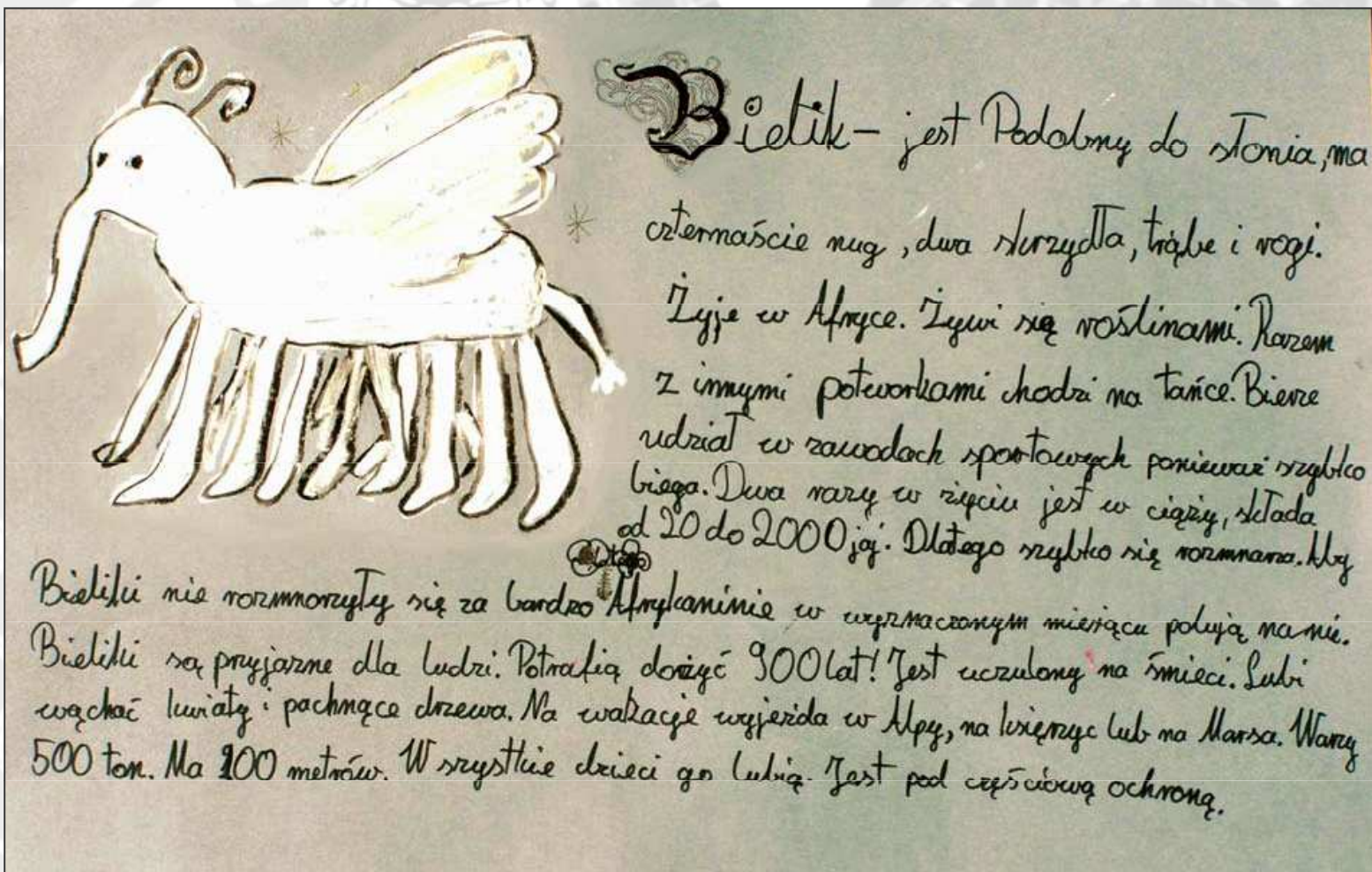

OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Rysunek 10 letniej dziewczynki

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA ROZWOJU

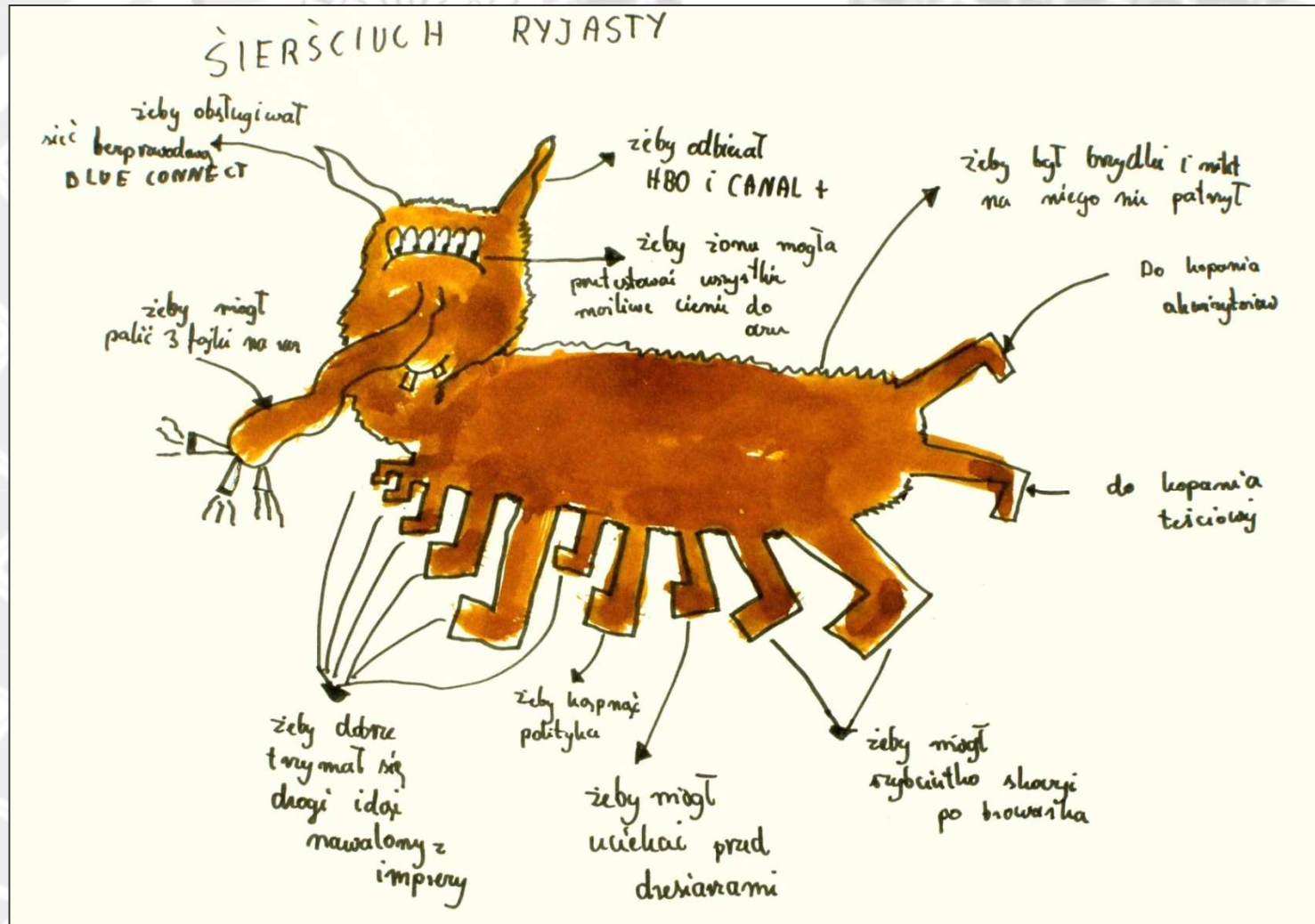

OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Rysunek studenta informatyki

Rysunek 10 letniego chłopca,

Freeman Joan, Losy zdolnych. Co się zdarza, kiedy zdolne dzieci dorastają

Podjęcie Sportowe Freeman

- Identyfikacja powinna być związana z ciągłym procesem
- Identyfikacja powinna być prowadzona za pomocą wielu kryteriów, zawierać świadczenia związanych z uczeniem się i jego rezultatami
- Wskaźniki powinny być odpowiednio dobrane do każdego udostępnionego programu działania
- Zdolności uczniów powinny być prezentowane raczej jako profile niż pojedynczy wskaźnik
- Na kolejnych etapach kształcenia należy wykorzystywać coraz ostrzejsze kryteria identyfikacyjne
- W procesie rozpoznawania należy uwzględniać możliwy zewnętrzny wpływ taki jak kultura i płeć
- Decyzje związane z kształceniem należy podejmować razem z uczniami i zgodnie z ich zainteresowaniami

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA ROZWOJU

OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

dziękujemy za uwagę

wieslawa.limont@gmail.com

djast@wp.pl

Konferencja: *Pomóżmy im rozwinąć skrzydła-czego potrzebują uczniowie o różnorodnych zdolnościach?* Warszawa, Ośrodek Rozwoju Edukacji, 24-25 października, 2011